

Lausunto

06.08.2024

Asia: VN/15985/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esityksen luonnoksesta laiksi yhdenvertaisuuslain muuttamisesta (varhaiskasvatuksen edistämisvelvollisuus)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Nuorten Kotkien Keskusliitto lausuu kunnioittavasti seuraavaa.

Valtakunnallinen lapsijärjestö Nuoret Kotkat katsoo, että yhdenvertaisuussuunnittelun keskeisin merkitys on siinä, miten se – oikein toteutettuna – auttaa havaitsemaan syrjiviä asenteita ja rakenteita. Kuten nyt käsittelyssä olevan esitysluonnoksen vaikutusarvioissa todetaan, lainsäätäjä tavoitteli, alun perin säätäessään yhdenvertaisuuden edistämisestä varhaiskasvatuksessa, erityisesti heikoimmassa asemassa olevien lasten ja lapsiperheiden aseman parantamista.

Nuoret Kotkat jakaa esitysluonnoksen vaikutusarvioissa esitetyn huolen siitä, että lakimuutoksen myötä yhdenvertaisuuden edistämisestä jää helposti liian yleiselle tasolle mikäli varhaiskasvatuksen toimipaikkakohtaisia suunnitelmia ei laadita. Nuoret Kotkat katsoo, että tällä on erityisen suuri merkitys tilanteessa, jossa saman kunnan alueella eri varhaiskasvatuksen toimipaikat työskentelevät hyvin erilaisissa toimintaympäristöissä.

Tutkimustiedon perusteella tiedetään, että esimerkiksi vanhempien koulutus- ja tulotaso tai lasten asuinympäristössä vaikuttavat, ylisukupolvisen syrjäytymisen riskiä lisäävät tekijät vaikuttavat voimakkaasti lasten kokemaan arkeen päiväkodeissa. Tämän tyyppisiin rakenteellisiin riskeihin vastaaminen on varhaiskasvatuksessa suuri mahdollisuus, mutta ilman yhdenvertaisuussuunnittelua paikallisten haasteiden tunnistaminen voi jäädä vajavaiseksi. Toteutuessaan esitysluonnos tarkoittaisikin yhden lasten syrjäytymistä ja alueellista segregatiota ehkäisevän työkalun jättämistä käyttämättä tai vajaakäytölle.

Nuoret Kotkat katsoo myös, että kun esityksen myötä laista poistuisi velvoite kuulla lapsia yhdenvertaisuuden edistämistoimenpiteistä, heikentyisi lasten osallisuus heidän omaan elinympäristöönsä ja arkeensa.

Sekä heikoimmassa asemassa olevia lapsia ja lapsiperheitä koskevien toimenpiteiden heikentäminen että lasten osallisuuden vähentäminen ovat Nuorten Kotkien mielestä myös kansallisessa lapsistrategiassa parlamentaarisesti asetettujen tavoitteiden vastaisia toimia.

Lopuksi Nuoret Kotkat katsoo, että esitetyllä lakimuutoksella saavutettava kustannussäästö on suhteessa vähäinen verrattuna siihen, millaisia negatiivisia vaikutuksia muutoksella voidaan arvioida olevan.

Edellä esitettyyn viitaten Nuoret Kotkat katsoo, että luonnoksen mukaista lakimuutosta ei tulisi toteuttaa.

Hytti Antti

nuorten Kotkien Keskusliitto - Unga Örnars Centralförbund NKK ry